

Miķelis Fišers:

Apokaliptologija in krivdanje

KiBela / MMC KIBLA
18. 10.–9. 11. 2019

Miķelis Fišers, rojen leta 1970 v Rigi, je izjemen v svojem izvirnem, večdimenzionalnem in tehnično večšem pristopu. Živi in dela v Latviji. Od začetka 90. let 20. stoletja obilno razstavlja, samostojno in skupinsko, od leta 2004 pa je tudi scenograf. Že dvakrat je sodeloval na beneškem bienalu, leta 2015 na skupinski razstavi sodobne latvijske umetnosti Ornamentalizem, leta 2017 pa kot predstavnik Latvije s samostojno razstavo What Can Go Wrong / Kaj lahko gre narobe.

V svoje delo vključuje široko paleto medijev, uporablja različne materiale, ki jih sestavlja v kompleksne namestitve, kar dejansko njegove razstave so, snuje in postavlja gledališke scenografije, ustvarja video dela, kipari in sestavlja objekte, piše, predvsem pa riše, slika in rezbari. Serije lesorezov so še posebej privlačne, monumentalne slike so srkajoče, postavitev je gledališka, vsaka razstava je zanj oder.

Na platnih orisuje simbolne, navidezne, a resnične, zamišljene in izmišljene, nadrealistične in zaznavne like, ki jih spreminja v pravljica bitja sedanjosti, ki so (lahko tudi) fantazmagorični znanilci prihodnosti. Ko bo pač takšna, kot bo. Spenjanje mitoloških, zgodovinskih, verskih ter znanstvenih in umetniških referenc na njegovih slikah, lesorezih, risbah in skulpturah se izpelje v ambient, celostno prostorsko instalacijo, svetišče in pribežališče preživetja, spajanje normalnosti z razmerami pa se zdi kot priložnost za primarnost in bazičnost oziroma animaličnost in poduhovljenost. Prostor njegove umetnosti zaživi ne le kot scenografija, ampak kot tempelj intuicije in mavzolej domišljije, v katerega nas vabi, da se sprehodimo, se soočimo z njegovimi deli in jih občutimo.

Ko v njegovi ikonografiji zaznamo tudi znane simbole, ga povežemo simbolisti, kot je bil finski slikar *Hugo Gerhard Simberg* (24. junij 1873–12. julij 1917), v upodabljanje motivov se nam prikradejo fantastični realisti dunajske šole, zapelje pa nas tudi abstraktni ekspresionizem, ki nam ga je čaral čilski slikar *Roberto Sebastián Antonio Matta Echaurren* (11. november 1911–23. november 2002). Kaj je naša sedanjost, kje bo naša prihodnost? Ali je oboje enako. Oziroma isto. Še vedno se vse odvija skladno z vesoljnim redom. Vse se premika. Ravnotežje je zgolj nikoli dosegljiva idealizirana podoba sveta, okolja, vesolja in nas samih. A v tem je ravno čar.

Čarovnija bivanja je tako v njegovem začetku kot v koncu. Pomen je v trajanju, nedoločenem in hkrati omejenem. Individualnem, anarhističnem, kaotičnem in obenem urejenem, sistemskem, organiziranem. Strukture na ploskovnih formah se ugrezajo v les in postajajo tridimenzionalne oblike (lesorezi), poteze z oljem se dvignejo iz platna kot pokrajine iz sanj, znajdejo se tudi na drugih planetih in nam pričarajo prikaz sedanjosti v videzu prihodnosti (slike). Če Miķelis Fišers na svojih delih pripoveduje, so to zgodbe, ki na velikih dimenzijah prehajajo v epe, na manjših pa se sestavljajo v romane v pismih, nadaljevanke, sestavljene iz zgodb.

Ko k temu dodamo še njegova skulpturalna dela, ki ji sestavlja tudi iz najdenih (objet trouvé) in izgotovljenih predmetov (ready-made) in grafike, nastale na ostalinah starih ljudstev (frotaži iz predinkovskih kamnitih artefaktov), se prostorska instalacija dotakne še realne imaginarnosti Hieronymusa Boscha in "uporabljane umetnosti" Josepha Beuysa. Vseprisotnost Miķelisa Fišersa nas vodi v svojevrstno celostno, unikatno umetniško sceno, ki se izraža multipleksno in multiplikativno. Prihaja večmedijsko, z videom kot reminiscenco dokumentiranega bivanja in početja, angažiranostjo in okruški apokaliptičnih 80-ih let 20. stoletja, svarečim neonskim napisom, ki skoraj grafitarsko, v nekaj besedah povzame osnovno sporočilo umetnosti v resničnem prostoru ali LED tekočim prikazovalnikom z beckettovsko nadrealističnim avtorskim besedilom.

— Peter Tomaž Dobrila

• Zlobno sporočilo ali Zadnja pridiga Štrenastega Mesokrilneža •

Navkljub poskusom Triana Vélikega, da se umiri in ponovno prevzame nadzor nad meta-stiuacijo, se je nastop Imitatorjev stopnjeval iz trenutka v trenutek. Materializacija strahovite dvojčice Luknjaste Lune je bila sedaj neustavljiva.

Ploskoglavce je zajel popoln brezup. Veke dolgo so sledili in se ravnali po Zakonih in Naukih Štrenastega Mesokrilneža. Toda zdaj so se morali bebasti Ploskoglavci soočiti s posledicami Trianove usodne malomarnosti ... in ob tem so njihove nosnice že zaznavale jedek smrad, izvirajoč iz gorečega Orbitalnega Sijočega Jajca, ki je bilo pristalo v Trianovem naročju. Ploskoglavci so končno spoznali, da jim ne bo usojeno izkusiti obljubljenega večnega priklanjanja v megličastih močvirjih Paradiža.

"Oh, že spet sem pretiraval," je Trian kaotično pomislil. Je to res konec vsega? Konec Skeinerjevega heksagonalnega formiranja? Konec novozgrajenih in elegantnih hangarjev za razčrvičenje? Konec blebetajočega tuljenja Ribjih Ljudi med slojevitimi sončnimi zahodi... in konec njega samega, mogočnega Triana, Materializatorja Izboljšanih Svetov?

Trma Redkozemeljski Razmočenomesi, čigar nabrekanje, brstenje in cvetenje je nestrpno pričakoval ves habitat Puloverja, je osupnil v pričakovanju neizbežne katastrofe, ki je negotovo zorela.

In sedaj so Ribji Ljudje storili tako, kot so zapovedovali Antični Zapisi Starešin Ribjih Ljudi: "Na dan, ko bo vzšla naslednja strahovita luna, boste splezali na najvišje drevo; nato boste dvignili roke in z božansko lepimi mislimi poleteli v Najčrnejšo Luknjo. Tam vas bo pričakal nov, temno žareč Antisvet."

Nad in pod vsem tem so v zapletenih strukturah Skeinerjev glasno odmevale nesmiselne molitve in nauki Štrenastega Mesokrilneža, kakor pesem osamljene koze v gorski jami.

— Miķelis Fišers

(prevod Helena Fošnjara)

Spletišče

<http://fisers.lv/en/artist/news>

Miķelis Fišers: Apokaliptologija in krivdanje

KiBela / MMC KIBLA, Maribor

Odprtje razstave 18. oktobra 2019, ob 19. uri.

Razstava je na ogled do 9. novembra 2019.

MMC KIBLA / Prostor za umetnost KiBela, Ulica kneza Koclja 9, Maribor

Odperto od ponedeljka do petka, od 9. do 22. ure, v soboto od 16. do 22. ure.